

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118202717
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5118202717.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a sudcov JUDr. Jany Kotrčovej a Mgr. Márie Kašíkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. W., nar. XX.X.XXXX a D. W., nar. XX.X.XXXX, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, deti rodičov - neb. matky: U. W., nar. X.XX.XXXX, ktorá zomrela XX.XX.XXXX a otca: C. I., nar. XX.X.XXXX, t.č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Žilina, za účasti starej matky: B. H., nar. X.XX.XXXX, bytom N., Y.. O. XX, o návrhu navrhovateľa: S. W., nar. XX.X.XXXX, bytom T. F. XXX, o náhradnej osobnej starostlivosti a úprave styku starej matky s maloletými deťmi, na odvolanie otca proti čiastočnému rozsudku Okresného súdu Žilina z 21. januára 2019 sp. zn. 37P/16/2018-368, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX. z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie o zverenie maloletej D., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, vzhľadom na stratu procesnej subjektivity matky, ktorá dňa XX.XX.XXXX zomrela (výrok I.). Maloletú X. a maloletú D. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa S. W., nar. XX.X.XXXX, brata zomrelej matky U. W. (výrok II.). Otec zaviazal k povinnosti prispievať na výživu maloletej D. sumou 75 € mesačne od 1.1.2018 a na výživu maloletej X. sumou 100 € mesačne počnúc 1.12.2018 (výroky III. a VI.). Zároveň rozhodol o nedoplatku otca na výživnom na maloletú D. vzniknutý vo vzťahu k navrhovateľovi ako aj Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Žilina (výroky IV. a V.). Rozhodol o úprave styku starej matky B. H. s maloletou D. a s maloletou X. (výrok VIII.). Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IX.). Vychádzal zo skutkového zistenia, že matka dňa XX.XX.XXXX spáchala samovraždu, v súvislosti s ktorou bol otec vzatý do väzby pre trestný čin účasti na samovražde. V čase rozhodovania súdu bol otec odsúdený pre iný trestný čin na trest odňatia slobody vo výške 5 rokov a nie je predpoklad, že by bol v dohľadnej dobe na slobodu prepustený. Pri rozhodovaní o náhradnej osobnej starostlivosti vzal na zreteľ ako prvoradé hľadisko záujem maloletých detí, ich zdravý a pokojný vývoj. Navrhovateľ - brat zomrelej matky riadne zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti, v starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Má vytvorené všetky osobné a majetkové podmienky k tomu, aby starostlivosť o maloleté deti riadne zabezpečoval. Rozhodol o úprave styku starej matky s maloletými deťmi vzhľadom k tomu, že navrhovateľ starej matke v styku s maloletými deťmi nebráni a bol ochotný sa s ňou dohodnúť. Rozsah styku upravený v rozhodnutí je dostatočný vzhľadom na pomery účastníkov a maloletých detí. Otec sa vo veci nevyjadril a pojednávania konaného dňa 21.1.2019 sa nezúčastnil z dôvodu jeho hospitalizácie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Martin. V konaní napriek neúčasti otca pokračoval podľa § 31 CSP a rozhodol bez prítomnosti otca. Účasť otca na pojednávaní nebola nevyhnutná a ani jeho výpoveď by veľmi pravdepodobne neviedla k inému rozhodnutiu. Dospel k záveru, že otec sa dožadoval osobnej účasti na pojednávaní účelovo, v snahe spôsobiť prietahy vo

veci tak, ako to bolo v predchádzajúcom konaní o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej D.. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Namietal správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Uviedol, že trval na tom, aby dňa 21.1.2019 sa osobne zúčastnil pojednávania. Tohto pojednávania sa nemohol zúčastniť z dôvodu jeho hospitalizácie v univerzitnej nemocnici za účelom operácie hrudníka. Týmto spôsobom mu bolo znemožnené právo vypovedať v danej veci.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie stará matka namietajúc rozsah úpravy styku s maloleťmi deťmi. Na základe podania odvolania starej matky nenastali suspenzívne a devolutívne účinky odvolania, keďže odvolanie proti rozsudku bolo podané po lehote uvedenej v § 362 ods. 1 CSP.

4. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (otec) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 362 ods. 1, § 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 65 a § 66 CMP, ktoré podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 2 ods. 1 CMP vo výrokoch II. až IX. zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva nedotknutý, keďže jeho obsahom je zastavenie konania z dôvodu straty procesnej subjektivity matky U. W., ktorá zomrela XX.XX.XXXX a z odvolania otca nie je zrejmé, že by bola napadnutá nesprávnosťou tejto časti rozsudku, ktorá sa týka podmienok konania.

5. Záver súdu prvej inštancie vyjadrený v bode 5 odôvodnenia, že boli splnené procesné podmienky uvedené v § 31 CMP, v zmysle ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, v danom prípade v neprítomnosti otca, nie je správny.

6. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru, jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednaní veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania. Vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane.

7. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na konanie vo veciach malolekých detí.

8. V kontexte materiálne vedeného konania má zásadný význam rýchla a účinná procesná ochrana subjektívneho práva a právom chránených záujmov. Ani v mimosporovom konaní nemožno rezignovať na základné procesné práva a povinnosti účastníkov, lebo len ich vzájomná súčinnosť so súdom môže naplniť princíp efektívneho súdnictva. Na rozdiel od konania sporového, však nečinnosť účastníkov konania nemôže bezprostredne negatívne ovplyvniť výsledok konania. Verejný záujem na kvalifikovanej ochrane týchto práv a právom chránených záujmov vyplývajúcich z ich špecifického charakteru sa prejaví v povinnosti súdu pokračovať v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Nečinnosť účastníkov možno identifikovať ako ich pasívne správanie (nerealizujú procesné práva, nereagujú na výzvy súdu, neplnia si svoje procesné povinnosti, nedostávajú sa na pojednávanie, neuposlúchnu na pokyn súdu a podobne). Pasivita účastníkov konania môže mať za následok pokračovanie v konaní uskutočnením pojednávania v neprítomnosti účastníka (viď aj právnu úpravu § 180 a § 183 CSP).

9. V danom prípade podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 31 CSP nenastali. Zo spisového materiálu je zrejmé, že navrhovateľ, ktorý v čase uskutočnenia pojednávania súdom prvej inštancie dňa 21.1.2019 bol hospitalizovaný v NsP Martin z dôvodu vykonania operácie, nemohol realizovať svoje procesné práva, ktoré mu procesný predpis - Civilný sporový poriadok a Civilný mimosporový poriadok, priznáva.

Z podania otca doručeného súdu prvej inštancie (č.l. 342 spisu) je zrejmé, že tento sa chcel zúčastniť vytýčeného pojednávania konaného dňa 21.1.2019. Súdu zo správy Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, Hlboká cesta 21, Žilina z 18.1.2019 (ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 21.1.2019 o 08.18 hod.) bolo zrejmé, že otec sa nemôže zúčastniť pojednávania, nakoľko dňa 21.1.2019 bude preeskortovaný na hospitalizáciu do FNsP Martin a jeho predvedenie na pojednávanie nebude možné.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, vychádzajúc zo zistenia, že otec sa dňa 21.1.2019 nemohol zúčastniť pojednávania a realizovať tak svoje procesné práva, ktoré mu zákon priznáva (osobne vypovedať na súde, vyjadrovať sa k výpovediam ostatných účastníkov, reagovať na predložené dôkazy a podobne) došlo k porušeniu práva účastníka na spravodlivý proces, na základe čoho odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch týkajúcich sa zverenia maloletej X. a maloletej D. do osobnej starostlivosti navrhovateľa S. W., vo výrokoch o určení výživného na maloletú D. a maloletú X., vo výroku o úprave styku starej matky B. H. s maloletými deťmi a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)